

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN-HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA-KNOWLEDGE DATABASE

KEBEDE, Ashenafi

Az abesszin császár unokaöccse az amerikai életről / The nephew of the Abyssinian Emperor about American life, ford. DIENES László

Eredeti közlés/Original publication:

Nagyvilág, 1969, 14. évf., 1. szám, 139–141. old

Elektronikus újraközlés/Electronic republication:

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR – 000.003.605

Dátum/Date: 2019. május / May

filename: kedebe_1963_Elete

Az elektronikus újraközlést előkészítette

/The electronic republication prepared by:

B. WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document

KEBEDE, Ashenafi: Az abesszin császár unokaöccse az amerikai életről / The nephew of the Abyssinian Emperor about American life, ford. DIENES László, *AHU MATT*, 2019, **pp. 1–8. old.**, No. 000.003.605, <http://afrikatudastar.hu>

Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:

Közkönyvtárakban / In public libraries

Megjegyzés / Note:

ellenőrzött és szerkesztett szöveg / controlled and edited text

Kulcsszavak/Key words

magyar Afrika-kutatás, Ashenafi Kedebe etiópai író „Vallomás” című kisregényének részlete rövid kommentárral

African research in Hungary, A detail of the novel by Ashenafi Kedebe, Ethiopian writer „Confession”, with a brief commentary

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS,
ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV-, TANULMÁNY-, CIKK- DOKUMEN-
TUM- és ADAT-TÁR/THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC
SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES,
COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára/
writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other – languages

* az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött/the materials in the database are free but access or downloading are subject to registration

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikanisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig./The African-Hungarian Union is a non-profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

AZ ABESSZIN CSÁSZÁR UNOKAÖCCSE AZ AMERIKAI ÉLETRŐL

KEBEDE, Ashenafi

ford. DIENES László

Nagyvilág, 1969, 14. évf., 1. szám, 139–141. old.

Ashenafi Kebede etiópiai író neve ismeretlen a magyar olvasóközönség előtt. Az 1938-ban született fiatal író, aki egyébként az abesszin császár unokaöccse, *Vallomás* című kisregényében Amerikában töltött négy esztendejének élményeit írja le. Valóságos riportregényként olvashatjuk beszámolóját az amerikai egyetemekről, a New York-i night-clubokról, a már tősgyökeresnek számító ottani színesbőrűek elkülönüléséről, nemzeti öntudatuk ébredéséről s még sok minden másról. De ha csak ez lenne a könyvben, aligha beszélhetnénk regényről. Ashenafi Kebede amerikai élményeit „regényessé”, regénytémává szerelme, egy fehér lányhoz fűződő szerelme teszi. Ez a tragikus szerelem fűzi össze az egyes epizódokat. Caroline Fletcher, a fehér lány, határozott, erős jellem. Talán még a fiúnál is keményebben vállalja a társadalom kihívását, hisz abban, hogy fehér és fekete között is jogos a szerelem, s tudva, hogy ezt ma még kevesen ismerik el, kész ezért küzdeni is. Itt éri a halál, a küzdelemben, egy utcai tüntetés alkalmával, amikor a négerekkel együtt vonul fel egy déli kisváros főutcáján, a helyi Klu Klux Klan ellen.

Ashenafi Kebede kis könyve felvilágosult, bátor szellemű munka. Bár ingadozik a riport, a hatásos leírás és a romantikus pátosz között, írójának intelligenciája ízléssel fogja össze anyagát. A dokumentum-értékű könyvnek egy jellemző részletét itt közöljük.

Néhány perccel később a hotel ajtajánál álltunk. Belépve a Shereton divatos éttermébe, a szokásos idegen és kritikus tekintetek fogadtak. A társalgás hirtelen megszűnt, az emberek egymáshoz hajoltak, és mindenki Caroline gyönyörű arcát és alakját bámulta. Majd a figyelem az őt kísérő színes bőrű férfira irányult. A helyzet elég lett volna ahhoz, hogy bárkit, aki nincs hozzászokva, izgalomba hozzon. De ha az ember már megszokta, egészen más érzés. Mindent meg lehet szokni, csak elég gyakorlat és türelem kell hozzá. Szerencsére bennem mindkettőből volt elegendő.

A fogadópincér a terem jobb sarkába vezetett, foglalt asztalunkhoz, és leültetett. A pincérek mind egyenruhában voltak. Az étterem: tetszetős drapériával díszített ragyogó terem, amelynek eleganciáját a szép szőnyegek csak fokozták. A csillogó tükör, a drága kivitelű asztalok és székek, a stilizált vizeskancsók, sőt még a poharak is hozzájárultak ahhoz, hogy a hotel a „felső tízezer” találkozó helyévé váljon.

A pincérnő, aki már ismert bőkezűségemről, különös figyelemmel szolgált ki. Az ételek kétségtelenül kiválóak voltak. Általában egyetemi hallgató aligha ehet ilyen Shereton-szerű méregdrága étteremben – hacsak nem származik gazdag családból. Abban az évben azonban havi jövedelmem lehetővé tette, hogy a hotelt hetenként rendszeresen látogassam.

Amennyire abesszin természetem megengedte, igyekeztem utánozni a vállalkozó amerikai, már ami a pénzcsinálást illeti. Így aztán tudtam venni egy 59-es Pontiacot és fizetni biztosításaimat, s nem utolsósorban olyan helyekre járni, ahová egyébként sohasem mehettem volna. Mindezek mellett bankszámlám állandóan négyszáz dollár felett maradt, sőt gyarapodott is némileg. Amíg tanulmányi eredményem jobb volt az átlagosnál, feletteseim nem ellenezték pénzcsináló terveimet. Es ez nagyon jó volt így – különben nem vacsorázhattam volna Caroline-nal ezen az estén ilyen pompás helyen. Ügy gondoltam, ez szerény munkámnak minden jutalma.

A táncteremben kezdődtek a bajok. Miután jól kitáncoltuk magunkat, Caroline néhány percre elnézést kért, és magamra hagyott. Egyedül ültem, cigarettázva, amikor egy idegen odajött az asztalhoz. Ráhajolt, egész testsúlyát bal karjára helyezte, és jobb öklét arcom előtt fenyegetően rázva, durván kijelentette: Takarodjék innen a fenébe, olyan gyorsan, ahogy csak a lába bírja! – Mindenki felénk fordult, és „megértőnek” látszott; én voltam természetesen az egyetlen színes bőrű az egész teremben.

– Kiszórakoztad magad, öregem, mi? – kérdezte. – Nem akartalak zavarba hozni – folytatta –, különösen egy hölgy előtt. Egyébként ki-dobtalak volna. – Aztán hidegen és gyűlölködően elmosolyodott: – Amint látod, apsikám, még a niggerekhez is udvariasak vagyunk. Fogadd meg a jótanácsot: ha a helyedben lennék, szépen hazavinném a lányt, és távol tartanám tőle azt a koszos fekete mancsomat. Szóval inkább ezt tenném, édesapám. Ez nem négerplacc, megértetted? Ide-jövünk szórakozni, és erre elrontod mindenkinek a jókedvét. Nem bírjuk nézni, ha egy fehér meg egy fekete együtt táncol. Ettől mindenki beteg lesz. – Egyszerre megjelent Caroline, mire az idegen elvette kezét az asztalról. Gondolatban elkönyveltem rochesterinek, orrhangja és délies kiejtése miatt. Biztos volt, hogy a férfi komolyan gondolja, amit mond; világosan láttam az arckifejezésén – tele volt gyűlölettel. Ez tényleg megdöbbenett, mert valójában sohasem gondoltam volna, hogy vannak ennyire „fajérzékeny” emberek. Mikor távozott, nem szóltam hozzá egy szót sem. Nem tudtam, mit mondjak.

Caroline-nek sem szóltam semmit. Nem is kérdezett, mert azt hitte, régi ismerősöm volt. A fenyegetés komolyságából ítélve azt vártam, hogy verekedésre kerül sor, ha nem megyek el azonnal. De kíváncsi voltam, mi történik. Így még egy óra hosszat ott maradtunk, lassú számokra táncoltunk, s olyan közel tartottam magamhoz Caroline-t, amilyen közel csak tudtam. Figyeltem az idegent is, aki egyik cigaret-táról a másikra gyújtott, idegességének és undorának nyilvánvaló jele-ként. Valami oka volt rá, hogy nem akart a hotelban verekedést kez-deni.

Éjfél körül távoztunk. Észrevettem, hogy a férfi követ minket. Se-gítettem Caroline-nak beülni a kocsiba, majd kinyitottam a hátsó ajtót, hogy kivegyem azt a fadarabot, amit egy nap a kollégium pincéjében találtam. Gondoltam, hogy verekedésnél segítségemre lehet, mint egy etióp dulla. Beültem a kocsiba, és magam mellé tettem.

Caroline-ban felébredt a kíváncsiság, s megkérdezte, mi ez a külö-nös fadarab. Elmondtam, dullának hívják, Etiópiában verekedésnél fegyverként használják.

Elindultunk. Az idegen kocsijával követett. Beállítottam visszapi-lantó tükrömet, hogy figyelhessem.

– Valaki követ minket? – kérdezte Caroline. Mindig tiszteltem benne, hogy mindenféle helyzetben gyorsan reagál. Igenlően bólintot-tam.

– Mit akar tőled? – kérdezte.

– Nem is tudom – feleltem. – Odajött az asztalunkhoz a táncteremben, amíg te távol voltál, és azt mondta, menjek innen azonnal. Azt is mondta, hogy tartsam tőled távol a kezemet. Mert hogy ez undorítja őt, meg mindenki mást is. Nem akarta látni, ahogy mi ketten együtt táncolunk, de én természetesen azután is táncoltam veled. Most utánunk jön, azt hiszem, csinál valami kalamajkát. De nem kell megijedni.

– Mi jut eszedbe? Hiszen ez abszurdum, semmi köze hozzá! – Caroline egészen odavolt.

– Tudom – feleltem –, de mit lehet tenni ilyen emberekkel? Akárhogy is, ne idegeskedj, hazaviszlek a kollégiumba – próbáltam nyugtatni –, ez ellen nyilván nem lesz kifogása. Ha ott lesz még mindig, mikor kijövök, majd elintézem a dolgot.

– Ne nevettesd ki magad – vágott vissza Caroline. – Mit csinálsz, ha puskája vagy bicskája van? Azt hiszem, veled maradok.

– Nem valószínű, hogy használná ellenem – mondtam –, végül is nem öltem meg az apját, nem csábítottam el a feleségét.

– Ne beszélj így ... Tudom, hogy nem ismered, hátha örült, vagy valami ... – Hogyan tudnál segíteni, Caroline, ha velem maradsz? Csak bonyolultabbá tennéd a dolgot – bizonygattam.

Nem volt időnk vitatkozni, érvelni. Kimenője lejárt, a legfontosabb az volt, hogy idejében visszaérjen a kollégiumba. Ha akar segíteni, mondtam neki, szobájából felhívhatja a rendőrséget, és ha az az alak megtámad, fel tudom magam is tartani, amíg megérkeznek. Ebben megegyeztünk, majd kisegítettem Caroline-t a kocsiból, és bekísértem a női kollégium kapujáig, „mesterséges dullámmal” a felöltőm alatt.

Mikor visszatértem, az idegent kocsimra támaszkodva találtam. Ott álltunk szemtől szembe. – Nem mondtam neked, néger, hogy hagyd azt a lányt? – kérdezte, s mielőtt bármit szólhattam volna, jobbkezeivel hirtelen nagyot vágott a gyomromba. Szívem majd a torkomba ugrott. Megint ütött, de eltévesztette arcomat, mert előre görnyedtem az első ütés miatt érzett fájdalomtól. Szerencsém volt. Ha eltalál, végem. De vissza tudtam húzódní és felkészülni, mivel nagy lendületében megfordult tengelye körül. Hamarosan visszanyerte egyensúlyát, s megint meglendült az a veszélyes jobbkez. Én azonban most már „dullámhoz” folyamodtam, s pontosan csuklójánál találtam el. Fájdalmában káromkodott, majd balját lendítette, de dullám azt is eltalálta. Mindkét keze használhatatlanná vált. Tudtam ezt, mégis megtartottam a közöttünk levő távolságot, mert féltem, hogy ráügrik, és összetöri vékony

testemet nagy, súlyos csontjaival. – Ej, te mocskos patkány! – üvöltötte, s ahogy számítottam, egyenesen nekem rohant. De már vártam ezt, így kicsit visszakoztam, majd egyenesen a fejére vágtam. Térdére zuhant, de úgy, hogy közben átkapta a lábam. A rám nehezedő súlytól hanyatt estem.

Szerencsére a rendőrkocsi rövidesen megérkezett. Lerángatták a lábamról, s megint ott álltunk szemtől szembe. – Elkaplak, nigger, esküszöm, hogy elkaplak – tört ki belőle, még a rendőrök előtt is.

*

Egyszer a kocsimban ültünk, és erről az esetről vitatkoztunk. Elmondtam Caroline-nak őszintén, elképzelhetetlen számomra, hogy egymáséi lehessünk, ha az egész világ ellenünk van. Azt mondtam, a világ minden részén ugyanezek az idegtépő megpróbáltatások várnának ránk.

– Ezra – szólt Caroline –, a világnak meg kell tanulnia, hogy a szerelem felette van kifogásainak és előítéleteinek. S ez vonatkozik ránk is, mert mi átértük szerelmünk boldogságát, és azt hiszem, kínjait is. A Sors vagy a Természet pártolta, tervezte útjainkat. Ezért találkozhatunk mi a világ két végéből. Találkoznunk kellett, ha érted, hogy mire gondolok. S amíg boldogok vagyunk, könnyű lesz elviselni mindazt a mocskot, amit a világ megpróbál ránk szórni.

Igen, ezt mondta, és így is gondolta. Caroline, ellentétben a legtöbb nővel, csupa bátorság volt. Kész volt megosztani velem minden gondot s minden örömet. Velem akarta végigjárni a tövises utat, velem akart osztozni minden jóban és rosszban, a tapasztalatoknak ebben a szomorú világában. Csakhogy nehéz volt ezt megengednem. Kértem, legyen gyakorlatiasabb, gondoljon arra, milyen árat kell fizetnünk azért, hogy elvetjük társadalmának konvencióit. De hallani sem akart erről, csak könnyeit ontotta, ha szóba hoztam. – Konvenció! – Undorral ejtette ki szája e szót. – Szép tőled, hogy a javamat akarod.

De remélem, nem gondoltad komolyan. Hát nem érted, Ezra, milyen csodálatos dolgok történtek velem, amióta találkoztam veled, s ami egyébként soha nem történhetett volna meg. Hányszor mondjam, hogy én téged szeretlek, akárki légy is te meg én? A konvencióknak nem szabad ... – hangja megcsuklott. – Már túl késő – folytatta –, könnyögek,

Ezra, ne hagyj el, még akkor se, ha már nem kívánsz annyira, mint régen.

– Ne sírj, Caroline-om – könyörögtem –, nem akarlak elhagyni. Akármit gondolsz is, tudhatnád, jobban szeretlek, mint magát az életet. Csupán az ellenünk irányuló erőkről beszéltem.

– Sajnálom – szólt, amikor letöröltem a könnyeit –, néha egyszerűen nem értelek. Én nem miattad sírtam ... nem tudtam uralkodni magamon. Tudod, mennyire akarlak mindig. Kettőnk szerelmére kellene gondolnod, ahelyett, hogy ...